

Силабус курсу

ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Галузь знань: **06 «Журналістика»**

Спеціальність: **061 «Журналістика»**

Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Освітньо-професійна програма: **«Правова журналістика»**

Рік навчання: **III**

семестр: **V**

Кількість кредитів: **4**

мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП:

викл. *Копняк-Валах Юлія Іванівна*

Контактна інформація: Juliavalakh@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «**Журналістська майстерність**» - навчальна дисципліна, яка поєднує теорію і практику, щоб майбутні фахівці отримали базові знання і виробили вміння писати ефективні та дієві журналістські матеріали. Це обов'язкова дисципліна професійної підготовки для бакалаврів, призначена для вивчення специфіки роботи журналіста у різних видах мас-медіа.

Мета курсу – розвивати професійні (творчі) компетентності майбутнього журналіста, поглиблено вивчати журналістські жанри та форми, журналістські тренди; опанувати методiku підготовки матеріалів у друкованих ЗМІ, на радіо і телебаченні з дотриманням журналістських стандартів осмислити вплив соціального іміджу журналіста на зміст та форму журналістського твору, навчити оперативної і фахово відбирати факти для майбутніх публікацій та будувати систему аргументації, розвивати вміння відстоювати авторську позицію на принципах ідейності, неупередженості, збалансованості, доцільності, деонтології; знати стадії створення тексту, його композиційні та архітектонічні особливості, знати принципи роботи з технічними засобами, сприяти формуванню індивідуального журналістського стилю, а також сформувати навички колективної творчої роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- сформуванню ґрунтовні теоретичні знання з журналістського фаху;
- підсилити знання щодо механізмів майстерності;
- визначити методи і прийоми в роботі над матеріалами;
- виробити навички роботи з жанрами журналістики;
- уявити структурно-композиційні особливості журналістського тексту;
- визначити місце професійного аналізу журналістського тексту; окреслити творчий процес журналіста;
- відшліфувати створення журналістських текстів, зважаючи на запити сучасної аудиторії;

- удосконалювати вміння студентів самостійно створювати якісні журналістські тексти;
- розкрити специфіку дисципліни в системі інших дисциплін ВНЗ;
- порівняти та уніфікувати знання з журналістського фаху у площині співпраці з іншими ВНЗ;
- употужнювати стійку національно орієнтовану світоглядну позицію, державницьке мислення
- вивчити та узагальнити досвід журналістської діяльності у редакціях періодичних видань, на телебаченні, у новітніх онлайн-проектах;
- знати правила фото- та відеознімання журналістського матеріалу,
- проаналізувати та визначити особливості правового/правоохоронного/правозахисного тексту;
- розглянути правила, методи й техніки написання текстів на правову/правоохоронну/правозахисну тематику;
- виробити уважне і критичне ставлення до власного мовлення і суспільної мовної практики на правову тематику;
- залучити студентів до творчої роботи і сприяти засвоєнню ними методики професійної оцінки діяльності ЗМІ з точки зору завдань, що стоять перед журналістами.

Предметом навчальної дисципліни «Журналістська майстерність» є журналістський текст та усебічна робота з ним, зокрема жанрологія, тематичне спрямування, особливості побудови окремих елементів журналістського тексту, особливості його редагування тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: програма дисципліни «Журналістська майстерність» базується на комплексній системі підготовки високоосвіченого фахівця. Курс взаємопов'язаний із дисциплінами соціально-гуманітарного циклу та спеціальними дисциплінами, що забезпечують фахову підготовку: «Основи журналістики», «Журналістська етика», «Теорія масової комунікації», «Теорія і практика журналістської діяльності».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет дисципліни, її тематику, термінологію;
- складові творчого процесу, основні критерії творчості;
- закони логічної побудови текстів на правову/правоохоронну/правозахисну тематику;
- критерії оцінки журналістського тексту;
- методи і прийоми журналістської майстерності;
- місце професійного аналізу журналістського тексту;
- психологічні засади роботи журналіста, моделі медіасприйняття та психологічні стратегії у роботі журналіста
- навички роботи з технічними засобами;
- основні форми організації творчої діяльності;
- стадії пізнавальної діяльності і стадії створення тексту;
- вимоги до написання текстів в умовах гіперінформованості аудиторії.
- структурно-композиційні особливості журналістського тексту;
- творчий процес журналіста, хід роботи; головні джерела інформації; методи збору, опрацювання і фактологічної перевірки інформації під час підготовки журналістського твору;
- принципи структурно-композиційного моделювання матеріалу, добірки, сторінки, тематичного випуску;
- основи медіа дизайну;
- основи літературного редагування і коректури;
- основи творення заголовків та підзаголовків;

вміти:

- практично використовувати отримані знання;
- застосовувати надбані навички під час аналізу чужих та написанні власних журналістських матеріалів;
- застосовувати методи збору, опрацювання і фактологічної перевірки інформації під час підготовки журналістського твору;
- чітко визначати тему та ідею журналістського матеріалу;
- втілювати в текст тему й ідею журналістського матеріалу;
- практично будувати якісний журналістський текст;
- добирати до власних публікацій заголовковий комплекс;
- використовувати досвід полемічного спілкування, захищаючи власну громадянську чи професійну позицію в дискусіях
- працювати з інформацією правового/правоохоронного/правозахисного характеру;
- отримувати доступ до такої інформації;
- готувати якісний контент на правову/правоохоронну/правозахисну проблематику;
- визначити роль і місце засобів масової комунікації у процесі формування державотворчих факторів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
3 / 2	1. Професіоналізм репортера: особливості роботи та критерії	Розуміти специфіку роботи з новинами, основні ознаки новин та принципи їх відбору. Характеризувати жорсткі новини та вимоги до них; принципи та форми побудови новин: міцні конструкції, принцип перевернутої піраміди, ємкий абзац. Знати риси характеру репортера, вміння дізнаватися, з'ясувати та «фільтрувати» цікаву інформацію	поточне опитув.
3 / 2	2. Особливості факту у журналістському матеріалі	Аналізувати специфіку та функції факту у журналістському матеріалі. Знати види фактів. Розуміти роль уяви автора у побудові факту в матеріалах публіцистичних жанрів; зміст та гарантії права на інформацію.	поточне опитув.
3 / 2	3. Композиційні форми журналістського матеріалу	Знати сюжетно-композиційну побудову матеріалу: обумовленість з конкретним задумом; умови досягнення цілісності; види композиції; принцип монтажної побудови. Характеризувати	поточне опитув.

		авторські ремарки, відступи, асоціативні зв'язки.	
3 / 2	4. Синтез інформаційного контенту у журналістському матеріалі	Знати принципи побудови репортажу: роль автора, динамічність, деталь, оперативність. Визначати елементи репортажу; зміни планів; зміну темпу авторської оповіді.	поточне опитув.
3 / 2	5. Аналітичні елементи в інформаційних матеріалах	Характеризувати гібридні форми репортажу; композиційні вузли аналітичного матеріалу. Визначати введення в проблему, постановку проблеми; зіткнення тези та антитези – розвиток подій.	поточне опитув.
4 / 2	6. Специфіка інтерв'ю: психологічні аспекти креатив і ремісництво	Знати правила пілотної зустрічі; використання правила приписування вдалої думки; правило правильного погляду; правило приховування інтелекту; правило паузи.	поточне опитув.
3 / 2	7. Специфіка роботи журналіста у жанрі портрету. Технології створення вдалого образу	Знати визначення портрету; структуру портрету. Характеризувати «холодне» та «тепле» написання портрету; статичну та динамічну бесіди. Знати принципи надання об'єму характеру героя портрету; особливості композиції; засоби досягнення динамізму у портреті.	поточне опитув.
3 / 2	8. Журналістське розслідування: особливості методу, жанру та спеціалізації	Аналізувати різні наукові погляди на поняття «журналістське розслідування»: жанр журналістики чи науковий метод. Знати наукову методологію жанру та спорідненість у пізнанні соціальних явищ; мету жанру. Характеризувати проблемне та історичне журналістське розслідування.	поточне опитув.
3 / 2	9. Специфіка роботи журналіста інвестигейтора	Знати специфіку накопичення необхідного матеріалу за темою, дотримання законодавчих норм. Розуміти особливості цитування у журналістському розслідуванні, його різне призначення.	поточне опитув.

3/2	10. Індивідуальна та колективна журналістська майстерність	Розуміти структуру редакційного колективу; умови успішної редакції. Знати обов'язки творчих працівників редакції – журналістського корпусу. Розуміти розподіл праці: від головного редактора до відділу маркетингу та головного бухгалтера; специфіку галузевих відділів; жанрові відділи; регіональні відділи.	поточне опитув.
3/2	11. Розвиток міжнародної журналістики в Україні та світі	Знати становлення міжнародної журналістики в Україні та країнах Європи; новітні носії міжнародної інформації; поняття зовнішньої політики; міжнародні комерційні холдинги, їх вплив на загальну культуру міжнародних медіа; теорію особистого впливу; особливості роботи власного кореспондента.	поточне опитув.
3/2	12. Особливості роботи журналіста в Інтернет-виданні	Аналізувати специфічні риси Інтернет-журналістики; характеристики електронного видання; його переваги та недоліки у порівнянні з друкованими виданнями та аудіовізуальними медіа. Знати жанрову палітра Інтернет видань; техніку оформлення Інтернет видання; структурування інформації в Інтернет виданнях.	поточне опитув.
3/2	13. Специфічні риси телевізійної журналістики та радіожурналістики	Розуміти особливості роботи журналіста-радійника; текстові компоненти радійного матеріалу; функції гіпертексту (ускладненого мультитехнічного утворення), яким є текст інформаційної радіопрограми. Виробити виразне мовлення фахівця-журналіста. Знати властивості голосу автора на радіо.	поточне опитув.
2/2	14. Мас-медіа України в умовах воєнного стану	Проаналізувати роботу ЗМІ України після повномасштабного вторгнення Росії; особливість подачі інформації в часі війни; створення «Єдиного марафону» на українському телебаченні;	поточне опитув.

		проблеми мас-медіа в умовах воєнного стану.	
--	--	--	--

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія вільної преси, 2005.
2. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ “Софія-А”, 2019. 184с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 3-тє вид. – Львів: ПАІС, 2008. – 276 с.
4. Комінярська Л., Блашків О. Ігрофікація навчального процесу у підготовці журналістів: практичні можливості та результати. Держава і регіони. 2023. №4. С. 137-144.
5. Комінярська Л. Телеграм-канали як популярні джерела комунікації в умовах повномасштабної російсько-української війни. Збірник наукових праць «Молодий дослідник» №3, 2024.
6. Кость С. Вступ до журналістики : навч. посіб. / Степан Кость. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 512 с.
7. Основи журналістики: Практикум / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Фісенко, О. О. Гусак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 49 с.
8. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. – К. : Знання, 2006. – 628 с.+ компакт-диск.
9. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008.
10. Complete Ukrainian. John Murray Publisher, 2018. 320 p. (Teach Yourself).
11. Nedashkivska Alla. Ukrainian for Professional communication: a web based textbook for developing business and professional communication skills in Ukrainian. URL: <https://businessukrainian.com/>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із

керівником курсу.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 3 оцінок)	Оцінюється як підсумкова робота, яка охоплює теми 1-5	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 3 оцінок)	Оцінюється як підсумкова робота, яка охоплює теми 6-14	Визначається як оцінка, отримана за виконання завдання під час тренінгу.	Оцінювання самостійної роботи.	Теоретичні питання (4 питання) – по 25 балів макс. 100 балів.

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Фліпчарт	1–14
2.	Ноутбук	1–14

3.	Проектор	1-14
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-14